

РЕШЕНИЕ

№ 16

гр. В., 12.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОС – В., I-ВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: АМП

Членове: ВЙМ
ВРГ

при участието на секретаря ВВУ
като разгледа докладваното от ВЙМ Въззивно гражданско дело №
20231300500360 по описа за 2023 година

Делото е образувано по въззивна жалба от **Й. О. С., ЕГН *******, действащи чрез своя баща и законен представител **О. С. С., ЕГН ******* и **Г. О. С., ЕГН *******, лично и със съгласието на своя баща **О. С. С., ЕГН *******, с общ адрес: гр. В., ул. *** чрез адвокат С. Е. С., член на **САК съдебен адрес** гр. С., район С., ул. К*** против Решение № 578/24.07.2023 г., постановено по гр. д. № 20221320102173, РС – В..

Посочва се, че правилно съдът е приел, че ответникът виновно и противоправно е причинил смъртта на майката на ищите. Правилно съдът е приел, че при това фактическо положение ищите имат право да търсят пропуснати ползи от смъртта на майка си - издръжка от ответника.

Неправилно съдът е приел, че получаваната от ищите наследствена пенсия покрива претърпените от тях пропуснати ползи от смъртта на майка им. Неправилно съдът не е кредитирал събраните по делото свидетелски показания, досежно отношенията в семейството на ищите, полаганите за тях грижи от майка им приживе, както и досежно получаваните от починалата доходи, с които е издържала ищите.

По делото е представена Присъда № 57/16.10.2020 г. по НОХД №

62/2020 г. по описа на ОС-В., потвърдена с Решение № 136/27.04.2021 г. по ВНОХД№ 61/2021 г., по описа на САС, 4-ти наказателен състав. Видно от същата ответникът Б. Г. виновно и противоправно е причинил смъртта на М. Гева - майка на ищите.

Твърдят, че починалата М. В. Гева не е работела по трудов договор, месечно е работвала около 1200 лв. - 1500 лв., като се е занимавала с поддръжка и почистване на офиси, складови помещения и дворни площи. Този факт е установен с показанията на разпитаната по делото свидетелка Г. В. (леля на ищите и сестра на починалата им майка). Според свидетелката ежесмесчно починалата давала по около 300 лв. за издръжка на всеки един от двамата ищи, като допълнително полагала и грижи за тях (живеели заедно и майката се грижела за децата си). Нейните показания не са оборени - не е провеждано насрещно доказване, поради което няма пречка да бъдат кредитирани, след преценка по реда на чл. 172 ГПК.

Твърди се, че неправилно съдът е определил пропуснатата за получаване издръжка за всеки от ищите на минимална база. По делото са събрани доказателства, че месечните доходи на починалата са надхвърляли минималните такива за страната. Събрани са доказателства, че престираната от нея ежесмесчна издръжка за всяко от децата й възлиза на около 300 лв., без да се остойносттават и полаганите от нея грижи за домакинството и децата.

Неправилно съдът не е кредитирал събраните по делото свидетелски показания, въпреки че същите са последователни, не съдържат вътрешни противоречия и кореспондират с останалите доказателства.

Неправилно съдът е взел предвид и получените от децата добавки към наследствената им пенсия.

С оглед на това Моли Съда да отмени изцяло Решение № 578/24.07.2023 г., постановено по гр. д. № 20221320102173, по описа на РС - В. и да присъди на ищите пълния размер на исковите им претенции, ведно със законната лихва и сторените разноси пред двете съдебни инстанции.

Постъпил е **писмен отговор от ЗД“БИ“АД –гр.С.**, с който оспорват въззивната жалба подадена от Й. С., чрез адв. С..

Поддържат изложените в хода на делото възражения. Оспорват претенцията на ищеца изцяло като неоснователна.

Оспорват иска, както е предявен за глобална сума. Претенцията е за издръжка, а това е периодично вземане, което не може да се претендира като обща сума за период, а следва да се претендира като отделни периодични вземания. Майката на ищите не дължи издръжка на децата си в аванса до навършване на пълнолетие, а за месечни периоди. В този смисъл исквете, както са предявени са **недопустими**.

Твърдят, че майката на ищите е лице от ромски произход, без никакви доказани доходи, освен твърдения на свидетели, как е работела, но не плащала данъци и осигуровки и за това нямала документи. Самите ищи и семейството им са разчитали изцяло на социално помощи, като са живеели в крайна бедност и изложеното във въззивната жалба, че била подсигурявана издръжка на "всяко дете от по 300 лв., е невярно.

Неоснователна е претенцията издръжка считано от 01.11.2018 година датата след смъртта на майката М. Гева. Издръжка може, по общо правило, да се иска за период от една година назад, а в случая това е от 2021 година (чл. 149 СК, който се прилага по аналогия). В случая ищите биха имали право да искат издръжка от своята майка за период една година назад, но от деликвента се претендира за по - дълъг период, което е недопустимо.

Съгласно константната практика на ВКС по въпроса за определяне на размера на вредите от частично лишаване от издръжка, базата за изчисление на тези същите не може да бъде по-ниска от нормативно установения от законодателя, след първоначалното и определяне, минимален размер за същата, като бъде съобразен действителният принос на починалия родител и бъде приспадната получавана пенсия по чл. 82 КСО.

Размерът на дължимата издръжка се определя като се вземат предвид установените доходи на майката, възрастта и нуждите на детето. В случая доходите на майката не са й позволявали да поеме издръжка в размер на заявления с исковата молба, а също така не са установени конкретните нужди на детето, като в този случай следва да бъдат взети предвид необходимите средства за издръжка на дете без специални потребности на такава възраст. Част от издръжката следва да бъде поета от другия родител - бащата на ищите. Следва да бъде приспадната пенсията, която децата получават месечно и остава разликата, която би се дължала от застрахователя.

Твърди се, че покойната М. Гева не е работела по трудов договор, не се

установи, че месечно работвала по 1200 лева, като се занимавала с почистване на офиси .

Молят съда да постанови решение, с което потвърди първоинстанционният съдебен акт.

В.ският оС, като взе предвид постъпилата жалба, становището на ответната по делото страна и съобразявайки представените по делото доказателства в тяхната съвкупност, прие за установено следното :

Жалбата е процесуално допустима.

Предявена от лице имащо право и интерес от настоящето обжалване. Разгледана по същество е неоснователна по следните съображения :

С решение № 578/24.07.2023г по грд № 2173/22г ВРС е отхвърлил предявеният от Й. О. С. с ЕГН *****, действащ чрез своя баща и законен представител О. С. С. с ЕГН *****, и двамата от гр. В., ул. *** против Б. М. Г. с ЕГН ***** от с. Винарово, обл. В., ул. ... иск за заплащане на сумата от 4472.69 лева, представляваща обезщетение за пропуснати ползи - неполучена издръжка от майка му М. В. Гева, починала в резултат на ПТП, настъпило на 29.10.2018г. в гр. В., за периода от 01.11.2018г. до 01.07.2022г. , ведно със законната лихва, считано от подаване на исковата молба в съда до окончателното плащане, като неоснователен.

Отхвърлен е и предявеният от Г. О. С. с ЕГН *****, действащ със съгласието на баща си О. С. С. с ЕГН *****, и двамата от гр. В., ул. *** против Б. М. Г. с ЕГН ***** от с. Винарово, обл. В., ул. ... иск за заплащане на сумата от 4472.69 лева, представляваща обезщетение за пропуснати ползи - неполучена издръжка от майка му М. В. Гева, починала в резултат на ПТП, настъпило на 29.10.2018г. в гр. В., за периода от 01.11.2018г. до 01.07.2022г. , ведно със законната лихва, считано от подаване на исковата молба в съда до окончателното плащане, като неоснователен.

От данните по делото се установява, че ищците са с родители - майка М. В. Гева и баща О. С. С..

С присъда № 57 от 16.10.2020г. по НОХД № 62/2020г. по описа на ОС - В., потвърдена с решение № 136 от 27.04.2021г. по ВНОХД № 61/2020г. по описа на Апелативен съд - С., ответникът Б. М. Г. е признат за виновен в това, че на 29.10.2018г., при настъпило пътно-транспортно произшествие, по непредпазливост, е причинил смъртта на М. В. Г.а, и му е наложено наказание

„лишаване от свобода“ за срок от една година, като основание чл. 66, ал. 1 от НК е отложил изтърпяването на наложеното наказание за срок от три години, считано от влизане на присъдата в сила. От мотивите на присъдата, се установява, че причина за произшествието е управлението на лекия автомобил с превишена скорост от страна на водача - ответника по делото и неправилно движение по платното за движение на велосипедистката - пострадалата М. Гева.

С решение № 36 от 04.12.2019г. по т.д. № 12/2019г. по описа на ОС - В., застрахователното дружество ЗД“БИ“АД е осъдено да заплати на ищите сумата по 100 000. 00 лева - обезщетение за всеки от тях, за причинени неимуществени вреди от настъпилото ПТП, вследствие смъртта на тяхната майка. С решение № 12232 от 02.11.2020г. по вгр.д. № 1451/2020г. по описа на Апелативен съд - С., на ищите е

присъдено обезщетение още по 80 000.00 лева за всеки от тях.

От назначената и изслушана по настоящото дело съдебна автотехническа експертиза, се установява, че велосипедистката М. Гева при настъпване на ПТП, не се е движила възможно най-близко до дясната граница на платното за движение, в изпълнение на чл. 80, ал. 2 от ЗДвП. В момента, в който водачът е отклонил автомобила си в ляво, с цел да я изпревари, пострадалата също е отклонила велосипеда в ляво, насочвайки се и навлизайки в насрещната лента за движение, без да се убеди, че няма да създаде опасност за участниците в движението, които се движат след нея, което е нарушение на чл. 25, ал. 1 от ЗДвП. Вещото лице е посочило също, че ако пострадалата се е движила възможно най-близо до дясната граница на платното за движение, в изпълнение на ЗДвП с управлявания от нея велосипед с импровизиран багажник с монтирана щайга, натоварена с градински пособия, представляващи обективно затруднение за движение в пътната обстановка, граничната дистанция между нея и изпреварващия я лек автомобил, би била повече от 2.0 метра и между двете ППС би се избегнал контакт, респ. сблъсък.

По делото е разпитана и свидетелката Г. В. Гева - сестра на пострадалата, която установява обстоятелства, че преди смъртта на сестра ѝ, последната е работила на различни места като чистачка, а също така и надомна работа, както и е обслужвала възрастни хора. Не е имала сключени трудови договори.

Приживе сестра ѝ споделяла, че получавала месечно по 1200 лева - 1500 лева, защото работила на няколко места. Свидетелката посочва, че сестра ѝ се е грижила за двете си деца. Живеела на семейни начала с бащата на децата, който е пенсионер инвалид. Докато ходела на работа, за децата помагали мъжа ѝ и майка ѝ. Според тази свидетелка, месечната издръжка за всяко дете възлизала на 300.00 лева.

От представените удостоверения от ТП на НОИ - В. от 11.08.2022г., се установява, че ишците са започнали да получават наследствена пенсия, считано от 31.10.2018г. , като общият размер на получената от всеки от тях пенсия за процесния период възлиза на сумата от 8410.89 лева, както и на добавки в общ размер от 1615.00 лева или общият размер на дохода от пенсия на всеки от ишците е 10 025.89 лева.

Писмени доказателства за доходите на родителите на ишците не се ангажираха по делото.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира следното от правна страна:

Правото на детето на издръжка е безусловно и то може всякога да търси обезщетение за неполучената възможност да бъде издържано от своята майка до пълнолетие. Съобразно правилото на чл.142,ал.2 СК - минималната издръжка не може да е под % от минималната работна заплата за страната, а размерът следва да се определи при съпоставяне на приноса на майката в осигуряването ѝ и след приспадане на получаваната от детето пенсия по чл.82 КСО - т.е. да се установи, че получаваната наследствена пенсия не покрива щетите.

В конкретния случай, от събраните писмени и гласни доказателства, се установява, че майката на децата е била в активна трудова възраст на 44 години. Категорични доказателства за доходите ѝ не се събраха, но от свидетелските показания се установи, че същата е работила нископлатена работа основно като чистачка. Доказателства за доходите на бащата също не се събраха, както и не са ангажирани такива във връзка с твърдението, че е пенсионер по болест.

По делото няма достатъчно данни относно точния размер на разходите във връзка с цялостната издръжка на децата, поради което на основание чл. 162 от ГПК, съдът следва да определи размера на дължимата издръжка за всяко дете

по своя преценка.

Съгласно разпоредбата на чл. 142 от СК, с оглед определяне размера на издръжката, която е била необходима за отглеждане на децата Й. О. С., роден на 10.06.2013г. и Г. О. С., роден на 03.10.2006г. за процесния период от 01.11.2018г. до 01.07.2022г. , съдът следва да вземе предвид доходите на родителите, възрастта на децата и техните нужди. Родителят е длъжен да издържа своите деца до навършване на пълнолетие, но това негово задължение е в пряка причинна връзка с възможностите му да дава издръжка. Издръжката на всяко дете се разпределя между двамата родители съобразно възможностите им.

Доказателства за специфични нужди на децата, изискващи повече разходи извън обичайните, не се ангажираха.

Правилно и законосъобразно първоинстанционният съд предвид събраните по делото доказателства, приема, че за процесния период от 01.11.2018г. до 01.07.2022г. за детето Й., роден на 10.06.2013г. е била необходима месечна издръжка, **общо за процесния период размерът на месечната издръжка за детето възлиза на 13480.00 лева.** Така определената месечна издръжка е около минималния размер, предвид възрастта на детето и при липса на безспорни доказателства за доходите и на двамата родители. Тъй като издръжката за детето се дължи от двамата родители, съдът приема, че от посочения по-горе размер за целия исков период, пропуснатата полза от смъртта на майката в паричен еквивалент е половината от стойността на сумата от 13480.00 лева, а **именно 6740.00 лева.** За същия период детето е получило наследствена пенсия в **общ размер от 8410.89 лева, като се прибавят и добавките от 1615.00 лева, детето е било компенсирано общо със сумата от 10 025.89 лева, която надвишава размерът на издръжката, която би получило от майка си.** В случая е налице компенсиране на пропуснатите ползи от смъртта на майката, тъй като получаваната от детето наследствена пенсия покрива това, което майката е давала.

За процесния период от 01.11.2018г. до 01.07.2022г. за детето Г., понастоящем на 16 години е била необходима месечна издръжка **общо за процесния период размерът на месечната издръжка за детето възлиза на 14240.00 лева.** Така определената месечна издръжка е около минималния размер, предвид възрастта на детето и при липса на безспорни доказателства

за доходите и на двамата родители. Тъй като издръжката за детето се дължи от двамата родители, съдът приема, че от посочения по-горе размер за целия исков период, пропуснатата полза от смъртта на майката в паричен еквивалент е **половината от стойността на сумата от 14240.00 лева, а именно 7120.00 лева**. Този размер се равнява на около % от МРЗ за страната за съответната година.

За същия период детето е получило наследствена пенсия в общ размер от 8410.89 лева, като се прибавят и добавките от 1615.00 лева, детето е било компенсирано общо със сумата от 10 025.89 лева, която надвишава размерът на издръжката, която би получило от майка си. В случая е налице компенсиране на пропуснатите ползи от смъртта на майката, тъй като получаваната от детето наследствена пенсия покрива това, което майката е давала.

В ППВС № 4/68 година, изрично се сочи, че имуществената вреда като пропуснатата издръжка се дължи от деликвента, „доколкото вредите им не се покриват от получаваната от тях наследствена пенсия”. В случаите на причинена смърт близките на пострадалия, които са били издържани от него или са имали право да търсят издръжка, имат право да търсят обезщетение за понесените от тях вреди с лишаването им от възможността да получават издръжката, доколкото вредите им не се покриват от получаваната от тях наследствена пенсия. При определяне на издръжката следва да се изхожда от нормалните разходи за такава издръжка, без да се вземат пред вид разходите, които надхвърлят обичайните.

Пак според цитираното тълкувателно постановление следва да си изхожда от нормалните разходи, а в случая следва да се присъди само сумата от издръжката необходима на ищите, но дължима само от майката, а не цялата. **Задължението за издръжка е за двамата родители.** Деликвентът може да бъде задължен да плати имуществената вреда, като пропуснатата полза от издръжката дължима от майката, но издръжката дължима от бащата, не се дължи от деликвента.

Според константната практика на съдилищата, в това число по чл. 290 ГПК на ВКС (напр. р. № 100/28.07.2011 година на ВКС 1-во ТО, по търг. д. № 645/2010 година), размерът на обезщетението за пропуснатата издръжка се определя, като се съобрази реализираните приживе от покойния наследодател

на ищците приходи в годишните му данъчни декларации за облагане доходите на физическите лица, но и при съблюдаване правилото на чл. 142, ал. 2 СК, според което минималната издръжка на едно дете сега не следва е под една четвърт от размера на минималната работна заплата. Окончателният размер на дължимото от застрахователя обезщетение за частичното лишаване от издръжка ще следва да се определи, като се съпостави **приносът** на **другия** родител в осигуряването, както и след приспадане на получаваната от ищците наследствена пенсия по чл. 82 КСО. Това разбиране на ВКС следва и от задължителните за съдилищата в Републиката постановки по т. III. 1 на ППВС № 4/25 .V. 1961 г., че обезщетение за имуществени вреди могат в случай на смърт, какъвто именно е и процесният, да търсят непълнолетните низходящи, „които действително са били издържани от пострадалия и с неговата смърт са загубили възможността да получават тази издръжка „. Деликвентът не можа да бъде задължен да плаща по - висока издръжка от тази, която покойният наследодател на ищците им е подsigурявал, защото това е размерът на пропуснатата полза.

При тези данни правилно и обосновано първоинстанционният съд е приел, че предявеният иск е неоснователен и го е отхвърлил.

Пред въззивната инстанция не се събраха доказателства, които да изменят възприетата от ВРС фактическа обстановка или да налагат друг краен правен извод .

Решението е правилно и обосновано и следва да бъде потвърдено.

Водим от горното, Съдът :

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 578/24.07.2023 г., постановено по гр. д . № 2173/2022г по описа на , РС – В.

Решението е постановено с участието на третото лице - помагач ЗД „БИ "АД с ЕИК 831830482.

Решението подлежи на обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____